

Udskriftsdato: 21. december 2025

2010/1 LSF 3 (Gældende)

**Forslag til Lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven
(Skærpede straffe for hæleri og tæt samarbejde om udveksling af
oplysninger mellem kriminalforsorgen, de sociale myndigheder og politiet i
forbindelse med dømtes løsladelse (KSP-samarbejdet))**

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: Justitsmin., j.nr. 2010-005-0020

Forslag

til

Lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven

(Skærpede straffe for hæleri og tæt samarbejde om udveksling af oplysninger mellem kriminalforsorgen, de sociale myndigheder og politiet i forbindelse med dømtes løsladelse (KSP-samarbejdet))

§ 1

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1034 af 29. oktober 2009, som ændret senest ved § 11 i lov nr. 718 af 25. juni 2010, foretages følgende ændringer:

1. I § 290, stk. 2, indsættes efter »erhvervsmæssige«: »eller professionelle«.

2. I § 303 ændres »6 måneder« til: »1 år«.

§ 2

I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1053 af 29. oktober 2009, som ændret senest ved § 2 i lov nr. 718 af 25. juni 2010, foretages følgende ændringer:

1. § 115, stk. 1, affattes således:

»Politiet kan videregive oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold til andre myndigheder, hvis videregivelsen må anses for nødvendig af hensyn til

- 1) det kriminalitetsforebyggende samarbejde (SSP-samarbejdet),
- 2) politiets samarbejde med de sociale myndigheder og social- og behandlingspsykiatrien som led i indsatsen over for socialt udsatte personer (PSP-samarbejdet) eller
- 3) samarbejdet mellem kriminalforsorgen, de sociale myndigheder og politiet som led i indsatsen over for dømte, der løslades fra institutioner under kriminalforsorgen, og dømte under 18 år, der løslades fra institutioner mv. uden for kriminalforsorgen, hvor de er anbragt i henhold til straffuldbyrdslovens § 78, stk. 2 (KSP-samarbejdet).«

2. I § 115, stk. 3, ændres »social- og undervisningsområdet« til: »social-, undervisnings- og beskæftigelsesområdet«.

§ 3

Stk. 1. § 1 træder i kraft den 1. januar 2011.

Stk. 2. § 2 træder i kraft den 1. april 2011.

§ 4

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

2. Skærpelse af straffen for hæleri

2.1. Hæleri af særlig grov beskaffenhed

2.1.1. Gældende ret

2.2. Groft uagtsomt hæleri

2.2.1. Gældende ret

2.3. Lovforslagets udformning

3. Forbedring af samarbejdet mellem kriminalforsorgen, de sociale myndigheder og politiet

3.1. Gældende ret

3.1.1. Retsplejelovens §§ 114 og 115

3.1.2. Forvaltningsloven

3.1.3. Persondataloven

3.2. Lovforslagets udformning

3.3. Forholdet til anden lovgivning

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

6. Administrative konsekvenser for borgere

7. Miljømæssige konsekvenser

8. Forholdet til EU-retten

9. Hørte myndigheder mv.

10. Sammenfattende skema

1. Indledning

1.1. Antallet af anmeldte indbrud i private hjem er steget markant i de senere år. Politiet modtog således i 2009 knap 49.000 anmeldelser om indbrud i boliger, hvilket svarer til en stigning på 50 pct. i forhold til 2006. Forsikringsbranchen anslår, at erstatningsudbetalingerne i den anledning løb op i over 1 mia. kr. Disse tal illustrerer, at indbrudstyre tilsyneladende har let adgang til at omsætte stjalne værdier til en betydelig personkreds, som – bevidst eller ubevidst – aftager hælervarer.

Indbrud i boliger udgør således både et væsentligt samfundsproblem og en alvorlig krænkelse af ofrenes integritet og tryghed. På den baggrund fremlagde justitsministeren den 8. april 2010 sammen med rigspolitichefen og formanden for Forsikring & Pension en samlet pakke med en række tiltag til

forebyggelse og bekæmpelse af indbrud i private hjem og omsætning af hælervarer, som hidrører fra indbrud.

Der sættes med indbrudspakken – som er udarbejdet i tæt samarbejde med de relevante aktører på området – fokus på at sikre en sammenhængende og helhedsorienteret indsats mod indbrudskriminalitet, og initiativerne i pakken adresserer således hele spektret fra den tekniske og sociale forebyggelse til den konsekvente politiindsats og strafforfølgning.

Indbrudspakken indeholder bl.a. tiltag vedrørende sikring af boliger, indretning af boligområder, naboansvar og forsikringsselskabernes vejledning. Indsatsen mod indbrud i privat beboelse er samtidig udpeget som en af dansk politis højeste prioriteter i 2010.

Derudover lægges der med indbrudspakken op til styrket koordinering og individuel opfølgning i forbindelse med udslusning af indbrudstyre fra fængsel til frihed.

Endelig sættes der med indbrudspakken fokus på at bekæmpe den asociale tendens til at købe hælervarer, som er den indirekte årsag til indbrudskriminalitet.

Formålet med lovforslaget er at udmønte de dele af indbrudspakken, der vedrører henholdsvis strengere straffe for hæleri og tættere koordinering af indsatsen ved udslusning fra fængsel.

Med lovforslaget ønsker regeringen således dels at sætte hårdere ind over for bagmændene til organiseret hæleri, dels at sende et meget tydeligt og kraftigt signal om, at hæleri er uacceptabelt, til de borgere, der måtte lade sig friste af »fordelagtige tilbud« på stjalne varer. De foreslåede skærper af straffen for professionelt hæleri og groft uagtsomt hæleri vil navnlig få betydning for hæleri med hensyn til stjalne genstande hidrørende fra indbrud. Skærperne vil imidlertid også omfatte hælerisager, hvor de stjalne genstande hidrører fra andre former for berigelseskriminalitet.

Samtidig ønsker regeringen med lovforslaget at styrke myndighedernes koordinerede indsats ved udslusningen af indbrudstyre, der løslades fra institutioner under kriminalforsorgen, med henblik på at forebygge tilbagefald til ny indbrudskriminalitet.

Det er regeringens opfattelse, at der generelt er behov for, at den rehabiliterende indsats under afsoning følges op af en tæt koordineret udslusning fra fængsel til frihed med reelle alternativer til ny kriminalitet gennem tilbud om f.eks. uddannelse, job eller (fortsat) relevant behandling.

Det følger således af regeringens arbejdsprogram fra februar 2010, at kriminalforsorgen og de sociale myndigheder i forbindelse med udslusning skal sikre en tæt og konsekvent opfølgende indsats, og at der skal gøres mest muligt for at sikre den løsladte en meningsfuld tilværelse ved f.eks. at have fokus på den pågældendes beskæftigelses-, uddannelses- og boligsituation. Justitsministeriet har på den baggrund nedsat en tværministeriel arbejdsgruppe, der foretager en samlet undersøgelse af, om indsatsen på området kan omprioriteres, så der bliver mulighed for at styrke den resocialiserende indsats fra kriminalforsorgen og de sociale myndigheder.

Den styrkede koordinering og individuelle opfølgning i forbindelse med udslusning er ikke mindst vigtig i forhold til indbrudstyre, idet der ofte er tale om stofmisbrugere, som tilbagevendende begår indbrud til finansiering af misbruget, og som har et meget stort antal tidligere domme for berigelseskriminalitet.

Den nævnte arbejdsgruppe skal færdiggøre sit arbejde i løbet af efteråret 2010. Allerede med dette lovforslag tages der imidlertid initiativ til at sikre en udtrykkelig hjemmel til, at kriminalforsorgen, de sociale myndigheder og politiet kan udveksle alle fornødne oplysninger i forbindelse med udslusning fra fængsel (KSP-samarbejdet).

1.2. Lovforslaget indeholder på den baggrund følgende hovedpunkter:

- Skærpe af straffen for overtrædelse af straffelovens § 290, stk. 2, om hæleri af særlig grov beskaffenhed, så straffen i sager om hæleri af mere professionel karakter skærpes med en tredjedel i forhold til i dag.

- Skærpelse af straffen for overtrædelse af straffelovens § 303 om groft uagtsomt hæleri, så der i disse sager sker en markant skærpelse af bødestrafen i forhold til i dag.
- Ændring af retsplejelovens § 115 med henblik på at skabe udtrykkelig hjemmel til, at oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold kan videregives uden samtykke som led i samarbejdet mellem kriminalforsorgen, de sociale myndigheder og politiet om indsatsen over for dømte, der løslades fra institutioner under kriminalforsorgen, og dømte under 18 år, der løslades fra institutioner mv., hvor de er anbragt i henhold til straffuldbyrdslovens § 78, stk. 2 (KSP-samarbejdet).

2. Skærpelse af straffen for hæleri

2.1. Hæleri af særlig grov beskaffenhed

2.1.1. Gældende ret

Efter straffelovens § 290, stk. 1, om hæleri straffes den, som uberettiget modtager eller skaffer sig eller andre del i udbytte, der er opnået ved en strafbar lovovertrædelse, med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder. På samme måde straffes den, der uberettiget ved at skjule, opbevare, transportere, hjælpe til afhændelse eller på lignende måde efterfølgende virker til at sikre en anden udbyttet af en strafbar lovovertrædelse.

Efter bestemmelsens stk. 2 kan straffen stige til fængsel i 6 år, når hæleriet er af særlig grov beskaffenhed navnlig på grund af forbrydelsens erhvervsmæssige karakter eller som følge af den opnåede eller tilsigtede vinding, eller når et større antal forbrydelser er begået.

Det følger endelig af bestemmelsens stk. 3, at straf efter § 290, stk. 1 og 2, ikke kan pålægges den, som modtager udbytte til sædvanligt underhold fra familiemedlemmer eller samlever, eller den, der modtager udbytte som normalt vederlag for sædvanlige forbrugsvarer, brugsting eller tjenester.

Efter Rigsadvokatens meddelelse nr. 9/2005 om strafpåstande i sager om overtrædelse af straffeloven vil anklagemyndigheden i sager om hæleri efter § 290, stk. 1, med hensyn til værdier, der ikke overstiger 8.000 kr., som udgangspunkt nedlægge påstand om bøde på op til 5.000 kr. Hæleri efter bestemmelsen med hensyn til værdier, der overstiger 8.000 kr., vil typisk medføre fængselsstraf.

For så vidt angår § 290, stk. 2, har Rigsadvokaten oplyst, at hæleri omfattet af bestemmelsen typisk vil medføre fængselsstraf, og at der som altovervejende hovedregel vil være tale om en ubetinget fængselsstraf.

Straffens længde fastsættes på baggrund af en konkret vurdering af sagens omstændigheder, herunder navnlig værdien af de omhandlede effekter. Endvidere tillægges karakteren og omfanget af førforbrydelsen – dvs. den forbrydelse, som udbyttet hidrører fra – betydelig vægt ved vurderingen af strafværdigheden og dermed straffens længde, ligesom det betragtes som en skærpende omstændighed, hvis tiltalte tidligere er straffet for berigelseskriminalitet.

Derudover tillægges det efter den foreliggende praksis betydning, om hæleriforholdet er begået i forretningsøjemed, og om der ved hæleriet kunne forventes et betydeligt udbytte.

Rigsadvokaten har oplyst, at hæleri af særlig grov beskaffenhed efter § 290, stk. 2, typisk straffes med fængsel i 6-10 måneder, idet strafudmålingen i en given sag som beskrevet ovenfor vil afhænge af sagens konkrete omstændigheder.

En person, der begår hæleri efter straffelovens § 290, skal ved siden af straffen tilbagelevere eller betale erstatning for det stjålne efter dansk rets almindelige regler.

2.2. Groft uagtsomt hæleri

2.2.1. Gældende ret

Efter straffelovens § 303 om groft uagtsomt hæleri straffes den, som udviser grov uagtsomhed ved at tilforhandle sig eller på anden lignende måde modtage ting, der er erhvervet ved en berigelsesforbrydelse, med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Rigsadvokaten har oplyst, at anklagemyndigheden ikke har fastsat retningslinjer for strafpåstande i sager om overtrædelse af straffelovens § 303. Der er stor variation i de konkrete straffe, som afhænger af omstændighederne i den enkelte sag, herunder navnlig værdien af den omhandlede effekt og gerningsmandens eventuelle forstraffe.

Rigsadvokaten har imidlertid oplyst, at groft uagtsomt hæleri efter § 303 som det klare udgangspunkt vil medføre en bødestraf, og at der kun i særligt grove tilfælde vil blive idømt fængselsstraf, som i givet fald normalt vil være betinget (typisk uden straffastsættelse).

Til illustration af straffniveauet i sager om overtrædelse af § 303 har Rigsadvokaten bl.a. henvist til en sag fra 2009, hvor domfældte for 700 kr. foran en pølsevogn havde købt en bærbar computer til en værdi af 7.200 kr., der hidrørte fra en berigelsesforbrydelse. Den pågældende blev straffet med en bøde på 1.000 kr. I en anden sag fra 2009 havde domfældte for 20 euro købt en cykel af en ukendt person på gaden i København. Den pågældende blev straffet med en bøde på 500 kr.

En person, der begår hæleri efter straffelovens § 303, skal ved siden af straffen tilbagelevere eller betale erstatning for det stjålne efter dansk rets almindelige regler.

2.3. Lovforslagets udformning

2.3.1. Som led i den styrkede indsats til forebyggelse og bekæmpelse af indbrud i private hjem og omsætning af hælervarer, som hidrører fra indbrud, ønsker regeringen bl.a. at sætte hårdere ind over for bagmændene til organiseret hæleri og sende et meget tydeligt og kraftigt signal om, at hæleri er uacceptabelt, til de borgere, der måtte lade sig friste af »fordelagtige tilbud« på stjålne varer. Et indbrud bliver oftest kun begået, fordi de stjålne genstande let kan afsættes med økonomisk gevinst for indbrudstyven. De, der efterspørger og køber stjålne indbogenstande, er således indirekte årsag til, at der begås indbrud i andres hjem.

2.3.2. Med henblik på at styrke indsatsen over for bagmændene til organiseret hæleri foreslås med lovforslaget en skærpelse af straffen for hæleri af mere professionel karakter efter straffelovens § 290, stk. 2.

Forslaget indebærer, at straffelovens § 290, stk. 2, omformuleres, således at der sker en nærmere præcisering af udtrykket »særlig grov beskaffenhed«, der efter forslaget udtrykkeligt vil omfatte hæleri af professionel karakter.

Med udtrykket »hæleri af professionel karakter« sigtes bl.a. til hæleri i tilknytning til organiserede hælercentraler og anden mere systematiseret hæleri samt hæleri vedrørende stjålne genstande, som hæleren har »bestilt« hos en indbrudstyv.

Forslaget tilsigter, at straffen i sager om professionelt hæleri gennemgående forhøjes med omkring en tredjedel i forhold til den straf, der hidtil har været fastsat af domstolene. Fastsættelse af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige sagens omstændigheder, og det angivne straffniveau vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens §§ 80-82.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1, samt bemærkningerne hertil.

2.3.3. Med henblik på navnlig at sende et klarere signal om, at hæleri er uacceptabelt, til de borgere,

der måtte lade sig friste af »fordelagtige tilbud« på stjålne varer, foreslås det med lovforslaget, at strafferammen i straffelovens § 303 om groft uagtsomt hæleri forhøjes fra bøde eller fængsel i 6 måneder til bøde eller fængsel i 1 år.

Som anført under pkt. 2.2.1. vil overtrædelse af § 303 som det klare udgangspunkt medføre en bødestraf, mens der kun i særligt grove tilfælde vil blive idømt fængselsstraf, der i givet fald normalt vil være betinget (typisk uden straffastsættelse). Det niveau, der i dag ses i sager om overtrædelse af bestemmelsen, findes imidlertid ikke i tilstrækkelig grad at afspejle forbrydelsens alvor set i forhold til både den krænkelse, som offeret for indbrud eller anden berigelsesforbrydelse udsættes for, og de samfundsmæssige problemer, der udspringer af indbrudstyves nemme adgang til afsætning af stjålne genstande.

Justitsministeriet finder derfor, at bødestraffen for overtrædelse af straffelovens § 303 gennemgående bør skærpes markant, så strafniveauet i højere grad afspejler forholdets strafværdighed. Denne skærpelse tilsigtes således at skulle slå igennem i alle sager, hvor der fastsættes en bødestraf for overtrædelse af straffelovens § 303. Særligt om forhold omfattet af straffelovens § 303, der ville medføre fængselsstraf, hvis der var tale om forsætligt hæleri efter straffelovens § 290 (hæleri med hensyn til værdier, der overstiger 8.000 kr.), forudsættes det i den forbindelse, at der som udgangspunkt straffes med en bøde på 10.000 kr.

Fastsættelse af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige sagens omstændigheder, og det angivne strafniveau vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens §§ 80-82.

I særligt grove tilfælde omfattet af straffelovens § 303 forudsættes det, at der som hidtil vil blive idømt fængselsstraf, som – bl.a. i lyset af, at § 303 ikke omfatter forsætlige (men alene groft uagtsomme) forhold – normalt vil være betinget.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 2, samt bemærkningerne hertil.

3. Forbedring af samarbejdet mellem kriminalforsorgen, de sociale myndigheder og politiet

3.1. Gældende ret

3.1.1. Retsplejelovens §§ 114 og 115

3.1.1.1. Efter retsplejelovens § 114, stk. 1, skal politidirektøren virke for at etablere et kriminalitetsforebyggende samarbejde mellem politiet, kriminalforsorgen og hver kommune i politikredsen, herunder med inddragelse af skoler og sociale myndigheder (SSP-samarbejdet).

Det følger videre af bestemmelsens stk. 2, at politidirektøren skal virke for at etablere et samarbejde mellem politiet, de sociale myndigheder og social- og behandlingspsykiatrien som led i indsatsen over for socialt udsatte personer (PSP-samarbejdet).

3.1.1.2. Efter retsplejelovens § 115, stk. 1, kan politiet videregive oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold til andre myndigheder, hvis videregivelsen må anses for nødvendig af hensyn til det kriminalitetsforebyggende samarbejde (SSP-samarbejdet) eller af hensyn til politiets samarbejde med de sociale myndigheder og social- og behandlingspsykiatrien som led i indsatsen over for socialt udsatte personer (PSP-samarbejdet).

Efter § 115, stk. 2, kan en myndighed i samme omfang som nævnt i stk. 1 videregive oplysninger om enkeltpersoner til politiet og andre myndigheder, der indgår i de former for samarbejde, som er nævnt i stk. 1. Oplysningerne må i forbindelse med de nævnte former for samarbejde ikke videregives med henblik på efterforskning af straffesager.

Det følger desuden af § 115, stk. 3, at der i samme omfang som nævnt i stk. 1 og 2 kan udveksles

oplysninger mellem myndigheder og selvejende institutioner, der løser opgaver for det offentlige inden for social- og undervisningsområdet eller social- og behandlingspsykiatrien, hvis de nævnte institutioner inddrages i de former for samarbejde, som er nævnt i stk. 1 (SSP-samarbejdet og PSP-samarbejdet).

Efter retsplejelovens § 115, stk. 4, er de myndigheder og institutioner, der indgår i SSP- eller PSP-samarbejdet, ikke forpligtet til at videregive oplysninger efter stk. 1-3.

Bestemmelserne i § 115 om samarbejdet mellem politiet, de sociale myndigheder og social- og behandlingspsykiatrien som led i indsatsen over for socialt udsatte personer blev indsat ved lov nr. 114 af 16. februar 2009 om ændring af retsplejeloven (Udveksling af oplysninger som led i politiets samarbejde med de sociale myndigheder og psykiatrien), hvormed PSP-samarbejdet blev udbredt til hele landet.

3.1.2. Forvaltningsloven

De almindelige regler om tavshedspligt er fastsat i forvaltningsloven. Det følger således af lovens § 27, stk. 1, at den, der virker inden for den offentlige forvaltning, har tavshedspligt, når en oplysning ved lov eller anden gyldig bestemmelse er betegnet som fortrolig, eller når det i øvrigt er nødvendigt at hemmeligholde den for at varetage væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser, herunder f.eks. enkeltpersoners interesse i at beskytte oplysninger om deres personlige forhold.

Det følger videre af bestemmelsens stk. 2, at der inden for den offentlige forvaltning kun kan pålægges tavshedspligt med hensyn til en oplysning, når det er nødvendigt at hemmeligholde den for at varetage væsentlige hensyn til bestemte offentlige eller private interesser som nævnt i stk. 1.

Efter bestemmelsens stk. 3, kan en forvaltningsmyndighed bestemme, at en person uden for den offentlige forvaltning har tavshedspligt med hensyn til fortrolige oplysninger, som myndigheden videre giver til den pågældende uden at være forpligtet hertil.

Det følger endelig af bestemmelsens stk. 4, at de almindelige regler i straffelovens § 152 og §§ 152 c-152 f om strafansvar for uberettiget videregivning af fortrolige oplysninger fra en myndighedsperson mv. også finder anvendelse på overtrædelse af pålæg efter stk. 3.

3.1.3. Persondataloven

3.1.3.1. Det følger af persondatalovens § 2, stk. 1, at regler om behandling af personoplysninger i anden lovgivning, som giver den registrerede en bedre retsstilling, går forud for reglerne i persondataloven.

Bestemmelsen indebærer, at persondataloven finder anvendelse, hvis regler om behandling af personoplysninger i anden lovgivning giver den registrerede en dårligere retsstilling. Det fremgår imidlertid af forarbejderne til persondataloven (jf. Folketingstidende 1999-2000, Tillæg A, side 4057 (lovforslag nr. L 147)), at dette ikke gælder, hvis den dårligere retsstilling har været tilsigtet og i øvrigt ikke strider mod databeskyttelsesdirektivet (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger). Om forholdet til databeskyttelsesdirektivet henvises til pkt. 8 nedenfor.

3.1.3.2. Der er i persondatalovens § 5 fastsat en række grundlæggende principper for behandling af personoplysninger, herunder at behandling af personoplysninger skal ske i overensstemmelse med god databehandlingsskik, jf. § 5, stk. 1.

Persondatalovens § 6, stk. 1, indeholder de generelle betingelser for, hvornår behandling, herunder videregivning, af personoplysninger må finde sted. Af bestemmelsen følger, at behandling af personoplysninger kun må finde sted, hvis en af de i nr. 1-7 angivne betingelser er opfyldt, herunder at den registrerede har givet sit samtykke, at behandlingen er nødvendig af hensyn til udførelsen af en opgave i samfundets interesse, eller at behandlingen er nødvendig af hensyn til udførelsen af en opgave, der henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige eller en tredjemand, til hvem oplysningerne videregives, har fået pålagt.

Videregivelse og anden behandling af oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold er reguleret i persondatalovens §§ 7 og 8. Bestemmelsen i § 7 omfatter oplysninger om racemæssig eller etnisk baggrund, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning, fagforeningsmæssige tilhørsforhold samt helbredsoplysninger og seksuelle forhold.

Efter persondatalovens § 7, stk. 1, må der ikke behandles oplysninger om de rent private forhold, der er opregnet i bestemmelsen. Efter § 7, stk. 2, finder bestemmelsen i stk. 1 dog ikke anvendelse, hvis den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke til en sådan behandling, jf. § 7, stk. 2, nr. 1. Bestemmelsen i § 7, stk. 1, finder endvidere ikke anvendelse, hvis behandlingen er nødvendig for, at et retskrav kan fastlægges, gøres gældende eller forsvares, jf. § 7, stk. 2, nr. 4. Dette kan bl.a. være tilfældet med hensyn til offentlige myndigheders behandling af oplysninger som led i myndighedsudøvelse.

For så vidt angår oplysninger om strafbare forhold, væsentlige sociale problemer og andre rent private forhold end dem, der er nævnt i persondatalovens § 7, fremgår det af lovens § 8, stk. 2, at sådanne oplysninger ikke må videregives. Videregivelse kan dog bl.a. finde sted, hvis den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke til videregivelsen (nr. 1), hvis videregivelsen sker til varetagelse af private eller offentlige interesser, der klart overstiger hensynet til de interesser, der begrunder hemmeligholdelse, herunder hensynet til den oplysningen angår (nr. 2), eller hvis videregivelsen er nødvendig for udførelsen af en myndigheds virksomhed eller påkrævet for en afgørelse, som myndigheden skal træffe (nr. 3).

Efter persondatalovens § 8, stk. 3, må forvaltningsmyndigheder, der udfører opgaver inden for det sociale område, kun videregive oplysninger omfattet af § 8, stk. 1, og § 7, stk. 1, hvis betingelserne i § 8, stk. 2, nr. 1 eller 2, er opfyldt, eller hvis videregivelsen er et nødvendigt led i sagens behandling eller nødvendig for, at en myndighed kan gennemføre tilsyns- eller kontrolopgaver.

3.2. Lovforslagets udformning

3.2.1. Som beskrevet under pkt. 1 ønsker regeringen at styrke koordineringen og den individuelle opfølgning i forbindelse med udslusning af indbrudstyre fra fængsel til frihed med henblik på at forebygge tilbagefald til ny indbrudskriminalitet mv.

Det følger af regeringens arbejdsprogram fra februar 2010, at kriminalforsorgen og de sociale myndigheder i forbindelse med udslusning skal sikre en tæt og konsekvent opfølgende indsats, og at der skal gøres mest muligt for at sikre den løsladte en meningsfuld tilværelse ved f.eks. at have fokus på den pågældendes beskæftigelses-, uddannelses- og boligsituation. Justitsministeriet har på den baggrund nedsat en tværministeriel arbejdsgruppe, der foretager en samlet undersøgelse af, om indsatsen på området kan omprioriteres, så der bliver mulighed for at styrke den resocialiserende indsats fra kriminalforsorgen og de sociale myndigheder.

Den styrkede koordinering og individuelle opfølgning i forbindelse med udslusning er ikke mindst vigtig i forhold til indbrudstyre. Det er således Rigspolitiets vurdering, at de mest aktive indbrudstyre i den enkelte politikreds typisk tegner sig for en betydelig andel af de indbrud, der begås i området. Der er ofte tale om stofmisbrugere, som tilbagevendende begår indbrud til finansiering af misbruget, og som har et meget stort antal tidligere domme for berigelseskriminalitet.

Behandlingsgarantien i kriminalforsorgen betyder, at indsatte med stof- og alkoholproblemer kan få behandling for deres misbrug, hvis de skønnes egnede til behandling og har mindst tre måneder tilbage af deres afsoning.

En effektiv indsats mod indbrudskriminalitet forudsætter imidlertid, at den rehabiliterende indsats under afsoning følges op af en tæt koordineret udslusning fra fængsel til frihed.

Det er samtidig regeringens opfattelse, at der generelt er behov for, at den rehabiliterende indsats under afsoning følges op af en tæt koordineret udslusning fra fængsel til frihed med reelle alternativer til ny kriminalitet gennem tilbud om f.eks. uddannelse, job eller (fortsat) relevant behandling, jf. ovenfor. Det

gælder også, når der er tale om unge under 18 år, som løslades fra institutioner mv., hvor de er anbragt i henhold til straffuldbyrdelseslovens § 78, stk. 2. Det følger af den nævnte bestemmelse, at unge under 18 år, der er idømt en frihedsstaf, anbringes i institution mv. uden for fængsel og arresthus, medmindre afgørende hensyn til retshåndhævelsen taler imod dette.

Den nævnte arbejdsgruppe om udslusning skal færdiggøre sit arbejde i løbet af efteråret 2010. Allerede med dette lovforslag tages der imidlertid initiativ til at sikre en udtrykkelig hjemmel til, at kriminalforsorgen, de sociale myndigheder og politiet kan udveksle alle fornødne oplysninger i forbindelse med udslusning efter afsoning (KSP-samarbejdet).

3.2.2. Der er i de senere år gennemført flere tiltag med henblik på at styrke samarbejdet mellem navnlig kriminalforsorgen og kommunerne i forbindelse med udslusning.

Socialministeriet udstedte i 2006 en bekendtgørelse om kommunernes pligt til at koordinere handleplaner med kriminalforsorgen for visse persongrupper (bekendtgørelse nr. 642 af 15. juni 2006, som trådte i kraft den 1. januar 2007) med henblik på at sikre en tidlig og mere hensigtsmæssig koordinering af myndighedsindsatsen. Det følger bl.a. af bekendtgørelsen, at kommunen har ansvaret for, at kommunens handleplaner koordineres med kriminalforsorgen, og for løbende at sikre sig, at kommunens støtteforanstaltninger og indsatser i øvrigt koordineres med kriminalforsorgens tiltag, og at eventuelle andre relevante samarbejdsparter inddrages i arbejdet.

Direktoratet for Kriminalforsorgen, Socialministeriet og Beskæftigelsesministeriet iværksatte derudover i 2006 projekt »God Løsladelse«. Hovedformålet med projektet, der blev afsluttet i 2009, har været at sikre, at de involverede myndigheder i god tid forud for løsladelsen indleder et tværsektorielt samarbejde, som udmøntes i en koordineret handleplan, der indeholder en beskrivelse af forløbet for den løsladtes udslusning i samfundet.

Der er således iværksat flere initiativer med henblik på at sikre et tidligt og tæt koordineret samarbejde mellem de involverede myndigheder, og kriminalforsorgen arbejder videre med erfaringerne fra projekt »God Løsladelse«, der bl.a. er mundet ud i en konkret køreplan for den gode løsladelse.

Der er imidlertid ikke i dag på samme måde som for SSP-samarbejdet og PSP-samarbejdet fastsat en udtrykkelig hjemmel til udveksling af oplysninger som led i samarbejdet mellem kriminalforsorgen, de sociale myndigheder og politiet om indsatsen over for dømte, der løslades fra institutioner under kriminalforsorgen, og dømte, som er under 18 år, der løslades fra institutioner mv. Videregivelse af oplysninger inden for dette samarbejde sker i stedet på baggrund af de almindelige regler om tavshedspligt i forvaltningsloven og reglerne om videregivelse af oplysninger i persondataloven, jf. nærmere ovenfor i pkt. 3.1.2 – 3.1.3.

Det er afgørende at sikre, at de relevante myndigheder kan udveksle arbejdsmetoder og erfaringer – herunder i relation til enkeltpersoner – med henblik på at finde målrettede og sammenhængende løsninger for den enkelte borger, sådan at den pågældende ikke udvikler (eller fortsætter) en kriminel adfærd, og sådan at den pågældende hjælpes på en ordentlig måde i forbindelse med udslusning fra fængsel mv.

Det er således en forudsætning for samarbejdet i forbindelse med udslusning fra endt afsoning, at de relevante myndigheder på tværs kan drøfte den pågældende borgers situation i et mere uformelt forum med henblik på at sikre en så hensigtsmæssig individuel opfølgning som muligt. En sådan drøftelse kan indebære udveksling af oplysninger om den pågældende borgers rent private forhold, herunder om anholdelser, detentionsanbringelser, strafbare forhold, sociale og psykiske problemer samt alkohol- eller narkotikamisbrug.

Udveksling af oplysninger om enkeltpersoner inden for samarbejdet mellem kriminalforsorgen, de sociale myndigheder og politiet om udslusning fra fængslerne mv. må antages i de fleste tilfælde at kunne ske uden samtykke i overensstemmelse med de gældende regler i persondataloven, jf. nærmere herom ovenfor under pkt. 3.1.3.

Med lovforslaget foreslås det imidlertid at skabe udtrykkelig hjemmel til et mere systematiseret myndighedssamarbejde (KSP-samarbejdet), hvor det er et helt centralt element, at der regelmæssigt kan ske en hurtig og smidig udveksling af oplysninger mellem de involverede myndigheder. Et samarbejde af den foreslåede karakter tilsiger således efter Justitsministeriets opfattelse, at vurderingen af, hvorvidt videregivelse af oplysninger er nødvendigt for samarbejdet, sker efter et fælles – ensartet – regelsæt målrettet et sådant systematisk myndighedssamarbejde.

Der findes på den baggrund at burde skabes en fælles hjemmel til, at de involverede myndigheder kan udveksle oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold, hvis udvekslingen af oplysninger er nødvendig af hensyn til samarbejdet mellem kriminalforsorgen, de sociale myndigheder og politiet. Henset til formålet med KSP-samarbejdet finder Justitsministeriet endvidere, at de nødvendige oplysninger i alle tilfælde bør kunne udveksles mellem de involverede myndigheder hurtigt og smidigt som led i drøftelserne på møder i KSP-regi, uden at drøftelserne skal afbrydes og udsættes for at indhente samtykke fra den person, som oplysninger angår.

3.2.3. Det foreslås derfor med lovforslaget, at den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 115 (om udveksling af oplysninger som led i SSP-samarbejdet og PSP-samarbejdet) nyaffattes, så bestemmelsen også kommer til at omfatte samarbejdet mellem kriminalforsorgen, de sociale myndigheder og politiet om indsatsen over for dømt, der løslades fra institutioner under kriminalforsorgen, og dømt under 18 år, der løslades fra institutioner mv. uden for kriminalforsorgen, hvor de er anbragt i henhold til straffuldbyrdeslovens § 78, stk. 2 (KSP-samarbejdet). Efter lovforslaget vil udvekslingen af oplysninger som led i samarbejdet – i lighed med hvad der gælder i forhold til SSP- og PSP-samarbejdet – fremover kunne ske uden samtykke fra den, som oplysningerne vedrører, forudsat at udvekslingen er nødvendig af hensyn til samarbejdet.

Lovforslaget indebærer, at det også i forhold til KSP-samarbejdet vil være en betingelse for udveksling af oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold, at dette er nødvendigt for samarbejdet. En myndighed vil således alene kunne videregive de oplysninger, som er nødvendige for, at de involverede myndigheder kan tilrettelægge en koordineret indsats over for den pågældende person. Det indebærer bl.a., at de deltagende myndigheder i hvert enkelt tilfælde skal vurdere, om det konkret er nødvendigt at videregive bestemte oplysninger om privatpersoner, for at samarbejdet kan fungere.

Det følger af retsplejelovens § 115, stk. 2, at oplysninger i forbindelse med SSP- og PSP-samarbejdet ikke må videregives med henblik på efterforskning af straffesager, jf. pkt. 3.1.1 ovenfor. Bestemmelsen, der efter lovforslaget også vil omfatte KSP-samarbejdet, er ikke til hinder for, at medarbejderne hos de myndigheder, der indgår i KSP-samarbejdet, vil kunne anmelde strafbare forhold til politiet, men dette skal i givet fald ske uden for samarbejdets rammer. Det bemærkes i den forbindelse, at SSP-samarbejdet har eksisteret i mange år, og bestemmelsen om, at videregivelse af oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold ikke må ske med henblik på strafferetlig efterforskning, blev indført i retsplejeloven i 1990. Justitsministeriet er ikke bekendt med, at bestemmelsen skulle have givet anledning til problemer i praksis, og ministeriet forventer derfor heller ikke, at den tilsvarende bestemmelse i lovforslaget vil give anledning til praktiske problemer.

Det følger af retsplejelovens § 115, stk. 3, at der kan ske udveksling af oplysninger mellem myndighederne og de selvejende institutioner, der løser opgaver for det offentlige inden for social- og undervisningsområdet eller social- og behandlingspsykiatrien, hvis de nævnte institutioner inddrages i SSP- eller PSP-samarbejdet, jf. pkt. 3.1.1 ovenfor. Bestemmelsen vil efter lovforslaget også omfatte KSP-samarbejdet, ligesom det foreslås at medtage selvejende institutioner, der løser opgaver for det offentlige inden for beskæftigelsesområdet, hvis de nævnte institutioner inddrages i KSP-samarbejdet. Der kan f.eks. være tale om en selvejende revalideringsinstitution, som har indgået en overenskomst med en kommunal myndighed. Baggrunden for at sikre adgang til at udveksle oplysninger med selvejende institutioner på

beskæftigelsesområdet er, at aktivering i beskæftigelse af personer, som udsluses fra fængsel mv., kan være afgørende for at imødegå tilbagefald til ny kriminalitet.

Videregivelsen af oplysninger i forbindelse med KSP-samarbejdet må ikke skade de pågældende myndigheds klientforhold. Det foreslås derfor med lovforslaget – i lighed med den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 115, stk. 4, om SSP- og PSP-samarbejdet – at der alene gives myndighederne mulighed for at udveksle oplysninger. Lovforslaget indfører derimod ingen pligt for myndighederne til at udveksle oplysninger. Den foreslåede bestemmelse fraviger på dette punkt (ligesom den gældende § 115) bestemmelsen i forvaltningslovens § 31, hvorefter en myndighed, der er berettiget til at videregive oplysninger, også normalt er forpligtet hertil på begæring af en anden myndighed, når oplysningerne har betydning for den anden myndigheds virksomhed.

Lovforslaget tilsigter ikke at begrænse den enkelte myndigheds adgang til på ethvert tidspunkt at iværksætte hjælpeforanstaltninger efter anden lovgivning og herefter benytte sig af adgangen til at iværksætte særlige sociale eller sundhedsmæssige støtteforanstaltninger mv. uden for KSP-regi.

Sker der videregivelse af fortrolige oplysninger i strid med de foreslåede regler, vil der efter omstændighederne være tale om et brud på tavshedspligten, som vil kunne være omfattet af straffelovens § 152 om strafansvar for uberettiget videregivelse af fortrolige oplysninger fra en myndighedsperson. Efter straffelovens § 152 a finder § 152 tilsvarende anvendelse på den, som i øvrigt er eller har været beskæftiget med opgaver, der udføres efter aftale med det offentlige.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 2, nr. 1 og 2 (retsplejelovens § 115, stk. 1 og 3), og bemærkningerne hertil.

3.2.4. Ansvar for etableringen af et SSP- eller PSP-samarbejde i den enkelte politikreds påhviler politidirektøren, jf. retsplejelovens § 114 og ovenfor under pkt. 3.1.1. En succesfuld udslusning af dømte, der løslades fra institutioner under kriminalforsorgen, og dømte unge, der løslades fra institutioner mv., forudsætter først og fremmest et effektivt og koordineret samarbejde mellem kriminalforsorgen og de sociale myndigheder, der i fællesskab kan drøfte mulige sociale hjælpeforanstaltninger eller tilbud om uddannelse eller beskæftigelse til den pågældende. Justitsministeriet finder på den baggrund, at ansvaret for etableringen af et KSP-samarbejde bør påhvile kriminalforsorgen – i praksis Kriminalforsorgen i Frihed.

De overordnede rammer for KSP-samarbejdet vil således skulle fastlægges af kriminalforsorgen, idet etableringen af samarbejdet forudsættes drøftet i kredsrådet, jf. retsplejelovens §§ 111 og 112. Samtidig bør den praktiske indsats over for løsladte personer inden for KSP-samarbejdet og rammerne herfor i vidt omfang tilrettelægges under hensyntagen til de ønsker og behov, der lokalt måtte være i de enkelte kommuner. Det forudsættes, at kriminalforsorgen etablerer en central KSP-sekretariatsfunktion i den enkelte afdeling af Kriminalforsorgen i Frihed, der kan varetage tværgående funktioner og støtte de enkelte institutioner. Efter aftale med de øvrige involverede myndigheder kan repræsentanter for disse indgå i sekretariatsfunktionen.

Det forudsættes i forhold til dømte under 18 år, der løslades fra institutioner mv., hvor de er anbragt i henhold til straffuldbyrdelseslovens § 78, stk. 2, at de enkelte kommuner i god tid forud for løsladelsen tager initiativ til at behandle de pågældendes sager inden for KSP-samarbejdet.

3.2.5. Lovforslaget indebærer ingen ændringer af det eksisterende SSP- eller PSP-samarbejde. Lovforslaget sigter endvidere alene til at skabe et fælles hjemmelsgrundlag for videregivelse af oplysninger mellem myndigheder som led i samarbejdet. Behandlingen af de udvekslede oplysninger vil således fortsat være reguleret af de relevante regler herom, herunder navnlig i persondataloven, jf. i øvrigt nedenfor under pkt. 3.3.

Justitsministeriet vil udarbejde en vejledning om KSP-samarbejdet i lighed med de gældende vejled-

ninger om udveksling af oplysninger mv. i forbindelse med SSP- og PSP-samarbejdet (henholdsvis vejledning nr. 163 af 17. august 1990 og vejledning nr. 60 af 10. juni 2009).

3.3. Forholdet til anden lovgivning

3.3.1. Justitsministeriet finder som anført ovenfor under pkt. 3.2.1, at der bør indføres en udtrykkelig hjemmel til – ligesom inden for SSP- og PSP-samarbejdet – at udveksle oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold i forbindelse med KSP-samarbejdet. Den foreslåede bestemmelse i § 115 vil således skulle anvendes inden for KSP-samarbejdet i stedet for videregivelsesreglerne i persondataloven, jf. herom ovenfor under pkt. 3.1.3.

Ved vurderingen af, om der bør tilvejebringes en særlig lovgivning i det foreliggende tilfælde, har Justitsministeriet som udgangspunkt lagt vægt på, at lovforslaget alene indebærer en adgang til at videregive personoplysninger i det omfang, dette sker af hensyn til den væsentlige samfundsopgave, som udgør formålet med KSP-samarbejdet (koordinering af indsatsen over for dømte, som løslades fra institutioner under kriminalforsorgen mv., med henblik på at imødegå tilbagefald til ny kriminalitet).

Samtidig finder Justitsministeriet, at det bør tillægges vægt, at den adgang til videregivelse af personoplysninger, der lægges op til med lovforslaget, vil være undergivet en række begrænsninger. Udvekslingen kan således kun ske af hensyn til det nævnte formål, og udvekslingen skal være nødvendig for KSP-samarbejdet. Udvekslingen må endvidere ikke ske med henblik på efterforskning af strafbare forhold. Endelig er myndighederne ikke forpligtede til at videregive oplysninger i KSP-regi.

Hertil kommer, at udvekslingen af oplysninger sker i en kreds af myndighedspersoner, der er uddannet til at håndtere fortrolige oplysninger og er underlagt en straffebelagt tavshedspligt.

På denne baggrund finder Justitsministeriet, at der inden for dette snævert afgrænsede område bør indføres en særlig bestemmelse, som giver adgang til udveksling af personoplysninger mellem kriminalforsorgen, de sociale myndigheder og politiet som led i KSP-samarbejdet uden samtykke fra den person, som oplysningerne vedrører.

3.3.2. Hvis en behandling af personoplysninger er reguleret af den foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 115, indebærer det, at bl.a. persondatalovens regler (navnlig §§ 6-8) ikke finder anvendelse. Persondatalovens øvrige regler vil derimod – i det omfang det er relevant – finde anvendelse på forhold, der ikke er reguleret af den foreslåede § 115. Det indebærer bl.a., at persondatalovens regler om den registreredes rettigheder, den dataansvarliges anmeldelsespligt og behandlingssikkerhed finder anvendelse i det omfang, det er relevant, også for behandlinger af personoplysninger som led i KSP-samarbejdet.

3.3.3. Videregivelse af oplysninger om privatpersoner, hvoraf det direkte eller indirekte kan udledes, at de pågældende er sigtet for et strafbart forhold, eller om privatpersoners helbredsoplysninger, er et indgreb i de pågældende personers ret til respekt for privatliv efter Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8, stk. 1. Offentlige myndigheder kan imidlertid gøre indgreb i denne ret, hvis det sker i overensstemmelse med loven og er nødvendigt i et demokratisk samfund, herunder for at forebygge uro eller forbrydelse, jf. artikel 8, stk. 2.

Som det fremgår af pkt. 3.2.1, vil kriminalforsorgen, de sociale myndigheder og politiet efter lovforslaget kunne udveksle oplysninger om bl.a. enkeltpersoners strafbare, sociale eller helbreds-mæssige forhold med henblik på at sikre, at indsatsen over for disse personer koordineres, så de får den rette hjælp og ikke risikerer at falde tilbage til ny kriminalitet. Justitsministeriet finder, at indgrebet således vil have klar hjemmel i den foreslåede bestemmelse og vil forfølge et legitimt formål omfattet af konventionens artikel 8, stk. 2 (forebyggelse af uro eller forbrydelse).

Der er som anført tale om udveksling af oplysninger mellem myndigheder som led i indsatsen over for dømte, der løslades fra institutioner under kriminalforsorgen, og dømte under 18 år, der løslades fra institutioner mv., med henblik på at imødegå tilbagefald til ny kriminalitet, og udvekslingen kan alene

ske, hvis den må anses for nødvendig af hensyn til samarbejdet som led i denne indsats. Justitsministeriet finder på den baggrund, at den foreslåede regel er proportional med det forfulgte formål.

3.3.4. Om forholdet til databeskyttelsesdirektivet henvises til pkt. 8 nedenfor.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Den foreslåede skærpelse af straffen for professionelt hæleri efter straffelovens § 290, stk. 2, vil kunne føre til en mindre forøgelse af strafmassen, der efter Justitsministeriets vurdering vil kunne rummes inden for den eksisterende kapacitet.

Henset til de begrænsede administrative byrder, der er forbundet med videregivelse af de omhandlede oplysninger, skønnes den foreslåede udvidelse af området for udveksling af oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige af betydning.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Lovforslaget har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

6. Administrative konsekvenser for borgere

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

7. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Af databeskyttelsesdirektivets (direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995) artikel 8, stk. 1, følger, at behandling af oplysninger om bl.a. helbredsforhold som udgangspunkt skal forbydes af medlemsstaterne. Artikel 8, stk. 2, opregner en række undtagelser hertil, herunder hvis den pågældende udtrykkeligt har givet sit samtykke, eller hvis behandlingen er nødvendig for at beskytte den pågældendes eller andres vitale interesser.

Efter artikel 8, stk. 4, kan medlemsstaterne – med forbehold for, at der gives tilstrækkelige garantier – af grunde, der vedrører hensynet til vigtige samfundsmæssige interesser, fastsætte andre undtagelser end dem, der er nævnt i stk. 2, enten ved national lovgivning eller ved en afgørelse truffet af tilsynsmyndigheden.

Efter artikel 8, stk. 5, må behandling af oplysninger om lovovertrædelser, straffedomme eller sikkerhedsforanstaltninger kun foretages under kontrol af en offentlig myndighed, eller hvis der gælder tilstrækkelige, specifikke garantier i medfør af den nationale lovgivning med forbehold af de undtagelser, som medlemsstaten kan fastsætte på grundlag af nationale lovbestemmelser, hvorefter der gives tilstrækkelige, specifikke garantier.

Undtagelser som omhandlet i stk. 4 og 5 skal meddeles til Kommissionen, jf. artikel 8, stk. 6.

Der er ikke i artikel 8 fastsat materielle behandlingskriterier om strafbare forhold. Dette spørgsmål må derfor antages at skulle vurderes ud fra direktivets artikel 7, som bl.a. fastsætter, at behandling af personoplysninger kan finde sted, hvis behandlingen er nødvendig af hensyn til udførelsen af en opgave i samfundets interesse eller henhørende under offentlig myndighedsudøvelse, som den registeransvarlige eller en tredjemand, til hvem oplysningerne videregives, har fået pålagt, eller behandlingen er nødvendig, for at den registeransvarlige eller den tredjemand eller de tredjemænd, til hvem oplysningerne videregives, kan forfølge en legitim interesse, medmindre den registreredes interesser eller de grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder, der skal beskyttes i henhold til direktivet, går forud herfor.

Medlemsstaterne har uafhængigt af de generelle regler i direktivet mulighed for at fastsætte særlige betingelser for databehandling på specifikke områder, jf. direktivets artikel 5 og præambelbetragtning 22.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at lovforslaget ligger inden for rammerne af databeskyttelsesdirektivet. Justitsministeriet finder i den forbindelse, at det snævre formål med KSP-samarbejdet og den strafbelagte tavshedspligt for de myndigheder, der er omfattet af forslaget, jf. straffelovens § 152, må antages at udgøre tilstrækkelige specifikke garantier i databeskyttelsesdirektivets forstand.

Justitsministeriet vil i givet fald i overensstemmelse med direktivets artikel 8, stk. 6, underrette Kommissionen om den gennemførte regulering på området.

Lovforslaget indeholder ikke i øvrigt EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder mv.

Lovforslaget har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Østre Landsret, Vestre Landsret, samtlige byretter, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, HK Landsklubben Danmarks Domstole, Rigspolitiet, Rigsadvokaten, Foreningen af Offentlige Anklagere, Politiforbundet i Danmark, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Datatilsynet, Det Kriminalpræventive Råd, Kommunernes Landsforening, Danske Regioner, Advokatrådet, Danske Advokater, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Institut for Menneskerettigheder, Amnesty International, Retspolitisk Forening, Kriminalpolitisk forening (KRIM), Retssikkerhedsfonden, Rådet for Socialt Udsatte, Dansk Socialrådgiverforening, Socialpædagogernes Landsforbund og Socialchefforeningen.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ Mindreudgifter	Negative konsekvenser/ Merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen af betydning	Ingen af betydning
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen af betydning	Ingen af betydning
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Der henvises til pkt. 8 ovenfor.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

(Straffeloven)

Til nr. 1 (§ 290, stk. 2)

Straffelovens § 290, stk. 2, foreslås ændret, således at der sker en nærmere præcisering af udtrykket »særlig grov beskaffenhed«, der efter forslaget udtrykkeligt vil omfatte hæleri af professionel karakter.

Med udtrykket »hæleri af professionel karakter« sigtes bl.a. til hæleri i tilknytning til organiserede hælercentraler og andet mere systematisk hæleri samt hæleri af stjalne genstande, som hæleren har »bestilt« hos en indbrudstyv.

Forslaget tilsigter, at straffen i sager om professionelt hæleri gennemgående forhøjes med omkring en tredjedel i forhold til den straf, der hidtil har været fastsat af domstolene. Fastsættelse af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige sagens omstændigheder, og de angivne straffniveauer vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2 (§ 303)

Strafferammen i straffelovens § 303 om groft uagtsomt hæleri foreslås ændret fra bøde eller fængsel indtil 6 måneder til bøde eller fængsel indtil 1 år.

Det er hensigten med den forhøjede strafferamme, at bødestrafen for overtrædelse af straffelovens § 303 gennemgående bør skærpes markant. Det forudsættes således bl.a., at forhold af groft uagtsomt hæleri, der ville medføre fængselsstraf, hvis der var tale om forsætligt hæleri efter straffelovens § 290 (hæleri med hensyn til værdier, der overstiger 8.000 kr.), som udgangspunkt straffes med en bøde på 10.000 kr.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

(Retsplejeloven)

Til nr. 1 (§ 115, stk. 1)

Den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 115 omfatter videregivelse af oplysninger mellem politiet og andre myndigheder af hensyn til det kriminalitetsforebyggende samarbejde (SSP-samarbejdet) eller af hensyn til politiets samarbejde med de sociale myndigheder og social- og behandlingspsykiatrien som led i indsatsen over for socialt udsatte personer (det såkaldte PSP-samarbejde).

Det foreslås at nyaffatte bestemmelsen med henblik på at medtage videregivelse af oplysninger af hensyn til samarbejdet mellem kriminalforsorgen, de sociale myndigheder og politiet som led i indsatsen over for dømte, der løslades fra institutioner under kriminalforsorgen, og dømte under 18 år, der løslades fra institutioner mv. uden for kriminalforsorgen, hvor de er anbragt i henhold til straffuldbyrdelseslovens § 78, stk. 2 (KSP-samarbejdet). Lovforslaget indebærer ingen ændringer af det eksisterende SSP- eller PSP-samarbejde.

Efter den foreslåede bestemmelse i stk. 1 kan politiet (som hidtil) videregive oplysninger om enkelt-personers rent private forhold til andre myndigheder, hvis videregivelsen må anses for nødvendig af

hensyn til det kriminalitetsforebyggende samarbejde, eller hvis videregivelsen må anses for nødvendig af hensyn til samarbejdet mellem politiet, de sociale myndigheder og social- og behandlingspsykiatrien som led i indsatsen over for socialt udsatte personer. Derudover kan politiet (som noget nyt) videregive oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold til andre myndigheder, hvis videregivelsen må anses for nødvendig af hensyn til samarbejdet mellem kriminalforsorgen, de sociale myndigheder og politiet som led i indsatsen over for dømte, der løslades fra institutioner under kriminalforsorgen, og dømte under 18 år, der løslades fra institutioner mv. uden for kriminalforsorgen, hvor de er anbragt i henhold til straffuldbyrdelseslovens § 78, stk. 2.

Efter den gældende § 115, stk. 2, kan en myndighed i samme omfang som nævnt i den foreslåede stk. 1 videregive oplysninger om enkeltpersoner til politiet og andre myndigheder, der indgår i det kriminalitetsforebyggende samarbejde (SSP-samarbejdet) eller i samarbejdet i forhold til indsatsen over for socialt udsatte personer (PSP-samarbejdet). Bestemmelsen vil efter lovforslaget også omfatte udveksling af oplysninger i samarbejdet mellem kriminalforsorgen, de sociale myndigheder og politiet som led i indsatsen over for dømte, der løslades fra institutioner under kriminalforsorgen, og dømte under 18 år, der løslades fra institutioner mv. uden for kriminalforsorgen, hvor de er anbragt i henhold til straffuldbyrdelseslovens § 78, stk. 2 (KSP-samarbejdet). Oplysninger må i forbindelse med de nævnte former for samarbejde ikke videregives med henblik på efterforskning af straffesager. Bestemmelsen er ikke til hinder for, at medarbejderne ved de myndigheder, der indgår i SSP-, PSP- eller KSP-samarbejdet, vil kunne anmelde strafbare forhold til politiet uden for samarbejdets rammer.

Efter § 115, stk. 4, kan en myndighed, der indgår i SSP- eller PSP- samarbejdet – selv om myndigheden er berettiget til at videregive oplysningerne – altid undlade videregivelse, hvis dette findes betænkeligt. Bestemmelsen vil efter lovforslaget også omfatte samarbejdet mellem kriminalforsorgen, de sociale myndigheder og politiet som led i indsatsen over for dømte, der løslades fra institutioner under kriminalforsorgen, og dømte under 18 år, der løslades fra institutioner mv. uden for kriminalforsorgen, hvor de er anbragt i henhold til straffuldbyrdelseslovens § 78, stk. 2.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2.1-3.2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2 (§ 115, stk. 3)

Efter den gældende § 115, stk. 3, kan der i samme omfang som nævnt i stk. 1 og 2 ske udveksling af oplysninger mellem myndighederne og selvejende institutioner, der løser opgaver for det offentlige inden for social- og undervisningsområdet eller social- og behandlingspsykiatrien, hvis de nævnte institutioner inddrages i SSP- eller PSP-samarbejdet. Bestemmelsen vil efter lovforslaget også omfatte KSP-samarbejdet, ligesom det foreslås at medtage selvejende institutioner, der løser opgaver for det offentlige inden for beskæftigelsesområdet, hvis de nævnte institutioner inddrages i KSP-samarbejdet.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2.1-3.2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 3

Det foreslås, at lovens § 1 træder i kraft den 1. januar 2011, mens § 2 træder i kraft den 1. april 2011.

Til § 4

Bestemmelsen vedrører lovens territoriale gyldighed og indebærer, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

§ 290. For hæleri straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder den, som uberettiget modtager eller skaffer sig eller andre del i udbytte, der er opnået ved en strafbar lovovertrædelse, og den, der uberettiget ved at skjule, opbevare, transportere, hjælpe til afhændelse eller på lignende måde efterfølgende virker til at sikre en anden udbyttet af en strafbar lovovertrædelse.

Stk. 2. Straffen kan stige til fængsel i 6 år, når hæleriet er af særlig grov beskaffenhed navnlig på grund af forbrydelsens erhvervs-mæssige karakter eller som følge af den opnåede eller tilsigtede vinding, eller når et større antal forbrydelser er begået.

§ 303. Den, som udviser grov uagtsomhed ved at tilforhandle sig eller på anden lignende måde modtage ting, der er erhvervet ved en berigelsesforbrydelse, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1034 af 29. oktober 2009, som ændret ved § 11 i lov nr. 718 af 25. juni 2010, foretages følgende ændringer:

1. I § 290, *stk. 2*, indsættes efter »erhvervs-mæssige«: »eller professionelle«.

2. I § 303 ændres »6 måneder« til: »1 år«.

§ 2

I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1053 af 29. oktober 2009, som ændret senest ved § 2 i lov nr. 718 af 25. juni 2010, foretages følgende ændringer:

§ 115. Politiet kan videregive oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold til andre myndigheder, hvis videregivelsen må anses for nødvendig af hensyn til det kriminalitetsforebyggende samarbejde eller af hensyn til politiets samarbejde med de sociale myndigheder og social- og behandlingspsykiatrien som led i indsatsen over for socialt udsatte personer.

1. § 115, *stk. 1*, affattes således:

»Politiet kan videregive oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold til andre myndigheder, hvis videregivelsen må anses for nødvendig af hensyn til

- 1) det kriminalitetsforebyggende samarbejde (SSP-samarbejdet),
- 2) politiets samarbejde med de sociale myndigheder og social- og behandlingspsykiatrien som led i indsatsen over for socialt udsatte personer (PSP-samarbejdet) eller
- 3) samarbejdet mellem kriminalforsorgen, de sociale myndigheder og politiet som led i indsatsen over for dømte, der løslades fra institutioner under kriminalforsorgen, og dømte under 18 år, der løslades fra institutioner mv. uden for kriminalforsorgen, hvor de er anbragt i henhold til straffuldbyrdelseslovens § 78, stk. 2 (KSP-samarbejdet).«

Stk. 3. Inddrages selvejende institutioner, der løser opgaver for det offentlige inden for social- og undervisningsområdet eller social- og behandlingspsykiatrien, i de former for samarbejde, som er nævnt i stk. 1, kan der i samme omfang som nævnt i stk. 1 og 2 udveksles oplysninger mellem myndighederne og institutionerne.

2. I § 115, stk. 3, ændres »social- og undervisningsområdet« til: »social-, undervisnings- og beskæftigelsesområdet«.

§ 3

Stk. 1. § 1 træder i kraft den 1. januar 2011.

Stk. 2. § 2 træder i kraft den 1. april 2011.

§ 4

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.